Provincie Noord-Brabant

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN TIEL

Datum
15 oktober 2026
Ons kenmerk
C 2382640
Uw kenmerk
-2026-346878
Contactpersoon
J.T.G.M.(Joyce) van Dinther-Broeksteeg
Telefoon
06 18 30 33 40
Email
JvDinther@brabant.nl
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Goedkeuring projectbesluit Beren van Woudrichem

Geacht dagelijks bestuur,

Bij brief van 1 oktober 2026 heeft u gedeputeerde staten van Noord-Brabant verzocht goedkeuring te verlenen aan het projectbesluit "Dijkverbetering Beren van Woudrichem", zoals dat door het dagelijks bestuur van uw waterschap op 1 september 2026 is vastgesteld.

Besluit

Wij besluiten op grond van onderstaande overwegingen en gelet op artikel 16.72 van de Omgevingswet (Ow) en artikel 10:27 van de Algemene wet Bestuursrecht (Awb) het projectbesluit 'Beren van Woudrichem' vastgesteld door het dagelijks bestuur van het Waterschap Rivierenland op 1 september 2026 goed te keuren.

Projectbeschrijving

Het project 'Beren van Woudrichem' is onderdeel van het Hoogwater-beschermingsprogramma (HWBP). In Woudrichem beschermen de Oost- en Westbeer tegen hoogwater in de Afgedamde Maas, een zijtak van de Waal. Om Woudrichem ook in de toekomst te beschermen tegen hoogwater is Waterschap Rivierenland voornemens de Oostbeer te versterken zodat weer aan de wettelijke eisen van waterveiligheid wordt voldaan.

Beide beren (de Oostbeer en de Westbeer) maken deel uit van het beschermde stadgezicht van Woudrichem en worden onderhouden als rijksmonument. Daarnaast vormen ze een belangrijk onderdeel van de historische verdedigingswerken en maken ze deel uit van het UNESCO werelderfgoed: 'De Hollandse Waterlinies'.

Het projectgebied ligt in Woudrichem, gemeente Altena. De Oostbeer maakt onderdeel uit van de primaire waterkering. Het project voorziet in het inpassen van een versterkingsconstructie aan de binnenzijde (westzijde) van de Oostbeer. De Oostbeer is in 2021 beoordeeld en afgekeurd. De Oostbeer voldoet op dit moment op het gebied van sterkte en stabiliteit niet aan de geldende waterveiligheidsnormen (conform artikelen 2.0a tot en met 2.0d Ow en Bijlage II bij het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)). De overstromingskans is te hoog vanwege onvoldoende sterkte en stabiliteit van de langsconstructies. De momentcapaciteit van de palenwand en de sterkte van de ankerbuis zijn niet voldoende; de palen en ankers kunnen afbreken bij een te grote druk. De ingreep draagt bij aan een verbetering van de sterkte en stabiliteit van de Oostbeer. Het betreft een technische ingreep die vooral ondergronds plaatsvindt en geen invloed heeft op het aanzicht van de Oostbeer en de ruimtelijke kwaliteit.

Na onderzoek is gebleken dat de Westbeer wel voldoet aan de norm. Een ingreep aan de Westbeer is daarom niet nodig. Het projectbesluit richt zich dan ook uitsluitend op de benodigde versterking van de Oostbeer.

Een van de uitgangspunten voor de versterking van de Oostbeer is dat de bestaande waarden en de ruimtelijke kwaliteit in het gebied behouden blijven. De cultuurhistorische waarde van de Beren mag niet worden aangetast door de versterking van de Oostbeer. Voor de versterking van de Oostbeer, is door waterschap Rivierenland een projectbesluit vastgesteld en is voorzien in een mer-beoordelingsnotitie.

Wettelijk kader

Op grond van artikel 5.46, tweede lid, van de Ow is het dagelijks bestuur van een waterschap verplicht een projectbesluit vast te stellen voor de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen, welke niet in beheer zijn bij het Rijk. In onderhavig project is er sprake van een primaire waterkering, die niet in beheer is bij het Rijk. Het dagelijks bestuur van waterschap Rivierenland heeft dan ook voor deze dijkverbetering een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, eerste lid, van de Ow, vastgesteld. Goedkeuring van een projectbesluit dat door een waterschap is vastgesteld, geschiedt op grond van artikel 16.72, eerste lid, van de Ow door gedeputeerde staten van de provincie waar het besluit wordt uitgevoerd. Voor het projectbesluit “Dijkverbetering Beren van Woudrichem” zijn gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant (GS) tot goedkeuring bevoegd.

Het projectbesluit moet voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in artikel 5.51 van de Ow, respectievelijk artikel 5.6 van het Omgevingsbesluit (Ob). De toetsing van het besluit van het waterschap vindt zijn wettelijke grondslag in afdeling 10.2.1 van de Awb. De toetsingsgrond is daarbij of het onderhavige besluit in strijd is met het recht of met een grond die is neergelegd in de wet

waarin of krachtens welke de goedkeuring is voorgeschreven. Op grond van artikel 10.27 van de Awb kan de goedkeuring slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of algemeen belang. Bij de beoordeling of sprake is van strijd met het recht, wordt daarom ook artikel 2.1, eerste en tweede lid, van de Ow betrokken.

Op grond van artikel 16.43, eerste lid, onder b, van de Ow is de activiteit aangewezen in het Besluit milieueffectrapportage. Ingevolge bijlage V van het Ob, project K4 "Werken voor kanalisering en werken ter beperking van overstromingen", geldt in een dergelijk geval een zogenaamde mer-beoordelingsplicht. Via deze beoordeling kan bezien worden of de wijze waarop de activiteit wordt ondernomen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu heeft. Als deze niet of onvoldoende kunnen worden uitgesloten, dan dient aansluitend aan deze beoordeling een mer-procedure doorlopen te worden. In dat geval moet een milieueffectrapport (MER) worden opgesteld (zie ook artikel 16.43, tweede lid van de Ow en artikel 11.11 van het Ob). Het is aan GS om te beslissen of voor het project een MER opgesteld moet worden.

Uit de aanmeldingsnotitie milieueffectrapportage (mer)-beoordeling (uw kenmerk R000-1301755KRF-V001) blijkt dat er bij de realisatie van het project 'Beren van Woudrichem geen sprake zal zijn van aanzienlijke milieugevolgen en dat een mer-procedure achterwege kan blijven. In deze beoordeling hebben GS conform artikel 16.43, tweede en derde lid, van de Ow en artikel 11.11, tweede en derde lid van het Ob, rekening gehouden met de relevante criteria van bijlage III van de Europese mer-richtlijn (2011/92/EU). De beschreven kenmerken, locatie en potentiële effecten van het project zijn zodanig dat er geen aanzienlijke milieugevolgen als bedoeld in de wet worden verwacht. Het opstellen van een MER wordt voor de uitvoering van dit project niet nodig geacht.

Procedure

Het ontwerp-projectbesluit en de bijbehorende relevante stukken hebben, overeenkomstig afdeling 3.4 van de Awb (op grond van artikel 16.71 eerste lid, onder a, van de Ow), van 18 mei 2026 tot en met 29 juni 2026 ter inzage gelegen. In deze periode zijn geen zienswijzen ingediend. Ook is er geen sprake van ambtshalve wijzigingen. Het ontwerp-projectbesluit is daarmee ongewijzigd vastgesteld.

Beoordeling projectbesluit

Het door het dagelijks bestuur vastgestelde projectbesluit, inclusief de bijbehorende relevante stukken, bevat naar ons oordeel de nodige informatie over de werken en de wijze waarop de betrokken werken zullen worden uitgevoerd, de effecten van de werken voor de omgeving en hoe daarmee wordt omgegaan. De bij het besluit van het dagelijks bestuur van Waterschap Rivierenland betrokken overwegingen, zoals beschreven in het projectbesluit,

worden door ons onderschreven. Het projectbesluit voldoet naar het oordeel van GS aan de voorwaarden zoals gesteld in artikel 5.6 van het Ob.

Hiernaast oordelen GS dat Waterschap Rivierenland heeft voldaan aan de wettelijke opdrachten die artikel 2.1 van de Ow over de zorg voor de fysieke leefomgeving stelt. In het projectbesluit 'Beren van Woudrichem' zijn de ruimtelijke en andere niet-waterbeheer gerelateerde belangen op een juiste wijze betrokken en afgewogen. Hieronder wordt er ingegaan op dergelijke niet-waterbeheer gerelateerde belangen uit het projectbesluit.

Veiligheid

Het hoofddoel van de versterking van de Oostbeer is om een waterveilige en toekomstbestendige waterkering voor Woudrichem te realiseren, die voldoet aan de wettelijke waterveiligheidsnormen, zoals vastgelegd in de Ow en het Bkl. De maximaal toegestane overstromingskans voor de Oostbeer bedraagt 1/10.000 per jaar (ondergrenswaarde). Uit de landelijke beoordeling is gebleken dat de overstromingskans van de Oostbeer te hoog is.

Natuur

Gebiedsbescherming

De werkzaamheden voor de versterking van de Oostbeer vinden plaats nabij het Natura 2000 gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem. Hiervan bevindt het deelgebied Loevestein zich op circa 350 meter ten oosten van de Oostbeer. Dit betreft een conform de Habitatrichtlijn aangewezen Habitatrichtlijngebied, met diverse aangewezen Habitatrichtlijnsoorten en habitattypen kenmerkend voor het rivieren- en uiterwaardengebied. De werkzaamheden ter plaatse van de Oostbeer zijn niet van invloed op Natura 2000 gebieden, ook niet voor het aspect stikstof. AERIUS Calculator berekent voor de aanlegfase een maximale stikstofdepositiebijdrage op omliggende Natura 2000-gebieden van 0,00 mol/ha/jaar. Er zijn daarom geen negatieve effecten te verwachten op stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden ten gevolge van dit project. Ook geldt er hiermee geen vergunningplicht. Omdat de ingreep geen effect zal hebben op de stikstofgevoelige natuur is het treffen van (mitigerende) maatregelen niet noodzakelijk.

Soortenbescherming

Er wordt geen aantasting van exemplaren en/of het leefgebied van beschermde zoogdieren verwacht. De werkzaamheden zullen ook niet zorgen voor een aantasting van verblijfplaatsen, vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen. De aanwezigheid van beschermde reptielen of amfibieën binnen (de invloedsfeer) van het werkingsgebied kan worden uitgesloten en negatieve effecten op beschermde ongewervelden, planten of mossen worden niet verwacht. De werkzaamheden zullen zo veel mogelijk plaatsvinden buiten het broedseizoen van vogels. Wanneer dit niet mogelijk is, zal er voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd worden of er nesten aanwezig zijn. Actieve nesten zullen niet worden verstoord of aangetast. Voorafgaand aan de start van

de werkzaamheden zullen er nog laatste controles worden uitgevoerd op de aanwezigheid van beschermde soorten.

Er is geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit benodigd, maar omdat negatieve effecten op voorhand niet geheel zijn uit te sluiten, zal er gewerkt worden volgens een ecologisch werkprotocol, welke is opgesteld in overleg met het bevoegde gezag op het gebied van flora en fauna.

Archeologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden

Archeologie

Om te bepalen of er mogelijk nadelige effecten optreden op de archeologie in het projectgebied vindt er afstemming plaats met de gemeente Altena en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Benodigde vergunningen zullen worden aangevraagd. Als er negatieve effecten optreden zullen tevens de nodige maatregelen genomen worden om deze effecten te mitigeren en/of te compenseren.

Landschap en cultuurhistorie

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten voor landschap en cultuurhistorie omdat de werkzaamheden het aanzicht van de Oostbeer niet beïnvloeden. Omdat de ingreep geen effecten zal hebben op het landschap zijn maatregelen niet van toepassing.

Bodem

Als onderdeel van de dijkversterking en de werkzaamheden die hiervoor nodig zijn, worden er geen stoffen in de bodem gebracht die voor verontreiniging kunnen zorgen. Het gaat op hoofdlijnen om graafwerkzaamheden en het aanbrengen of verwijderen van constructies en een gronddam, waar geen vervuilende stoffen geloosd worden of vrijkomen. De werkzaamheden aan de waterkering leiden daarmee niet tot bodemverontreiniging. In de gebruiksfase worden evenmin effecten verwacht omdat er geen andere/nieuwe functies of intensiever gebruik ontstaat. Voor het aanbrengen en afvoeren van grond wordt gewerkt volgens de vigerende wet- en regelgeving. Aanzienlijk negatieve effecten op de bodem worden uitgesloten.

Water

Tijdens de uitvoering wordt een tijdelijke gronddam aangebracht in de watergang ten westen/zuiden van de Oostbeer. Vervolgens wordt een bouwkuip vrij gegraven tussen de gronddam en de Oostbeer en wordt de waterstand verlaagd tot NAP -2 meter door middel van bemaling. Na de versteviging van de Oostbeer wordt het maaiveld eerst aangevuld tot het oorspronkelijke niveau, waarna de waterstandsverlaging opgeheven en de gronddam verwijderd worden. Na uitvoering van de werkzaamheden zal de watergang (vestinggracht) hersteld worden waardoor er geen langdurige effecten zullen zijn op de doorstroommogelijkheid van het oppervlaktewater. Voor de overige watergangen in de omgeving geldt dat ze

ongewijzigd blijven en geen effecten ondervinden.

Naar verwachting zullen de werkzaamheden geen aanzienlijke effecten hebben op de grondwaterstanden in de omgeving. Met het aanleggen van de tijdelijke gronddam is het mogelijk dat het water vertroebeld raakt. Overige (chemische) verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater is uitgesloten. Om er zeker van te zijn dat klei van de tijdelijke gronddam geen verontreiniging van het oppervlaktewater veroorzaakt, wordt deze voorzien van een partijkeuring. Hiermee zijn aanzienlijk negatieve effecten uitgesloten.

Overige overwegingen

In het projectbesluit Beren van Woudrichem wordt ook stilgestaan bij de volgende onderwerpen:

- woon- en leefomgeving;
- geluid en trillingen

Omgevingsplan

De versterking van de Oostbeer betreft een niet zichtbare technische ingreep en is niet strijdig met het omgevingsplan. Wel is de versterking van de Oostbeer vergunningsplichtig omdat het gaat om een bouwactiviteit en de Oostbeer een rijksmonument is. Voor de verkrijging van deze vergunning heeft Waterschap Rivierenland separaat bij de betreffende gemeente een aanvraag ingediend.

Participatie

Een kennisgeving voornemen en participatie van het project lag van 22 augustus tot en met 3 oktober 2025 ter inzage op www.overheid.nl. Via deze kennisgeving heeft Waterschap Rivierenland aan geïnteresseerden laten weten dat ze op hoofdlijnen weten welke maatregelen genomen moeten worden om de Beren te versterken en dat bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen geïnformeerd worden hoe en wanneer ze bij het project betrokken worden. Om meer achtergrondinformatie te geven heeft Waterschap Rivierenland tevens een informatiebijeenkomst georganiseerd op 15 september 2025 in Woudrichem. Er zijn geen reacties op de kennisgeving en het voornemen binnen gekomen.

Gezien de beperkte technische ingreep en het beperkte effect lag de verdere nadruk bij de participatie met name op het informeren van de omgeving over de uiteindelijk gekozen oplossing en de eventuele verwachten effecten daarvan. Hierover heeft directe afstemming plaatsgevonden met burgers. Ook heeft er steeds directe afstemming plaatsgevonden met de (vergunningverleners van de) gemeente Altena en de RCE om zodoende te komen tot een vergunbaar project.

Conclusie

Het door het waterschap vastgestelde projectbesluit achten wij niet in strijd met het recht of algemeen belang en getuigt van een evenwichtige

belangenafweging. Wij concluderen dat het projectbesluit voldoet aan de wettelijke bepalingen uit de Ow en het Ob en instructieregels die in het Bkl en in de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant zijn opgenomen. Wij verlenen aan dit projectbesluit onze goedkeuring.

Datum
15 oktober 2026
Ons kenmerk
C 2382640

's-Hertogenbosch, 15 oktober 2026

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

M.P. Verkerk,
programmamanager Water en Bodem

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.

Beroep instellen
Tegen het goedkeuringsbesluit (en tegen het projectbesluit) kan beroep worden ingesteld.

Na bekendmaking liggen het goedkeuringsbesluit, het projectbesluit en de daarop betrekking hebbende stukken gedurende zes weken ter inzage. Gedurende deze termijn kan beroep worden ingesteld in eerste en enige instantie bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA in Den Haag. Het beroepschrift moet naam en adres bevatten van degene die beroep instelt, vermelden tegen welk besluit het beroep wordt ingesteld en de gronden vermelden waarop het beroep berust. Ook dient het beroepschrift ondertekend en gedagtekend te zijn. Daarnaast dient een kopie van het besluit waartegen beroep wordt ingesteld te worden bijgevoegd. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Na de beroepsprocedure is het niet mogelijk om hoger beroep in te stellen.

Op grond van afdeling 3.4 van de Awb heeft het projectbesluit eerst als ontwerpbesluit ter inzage gelegen.

Omgevingswet

Op dit besluit is de Omgevingswet van toepassing. Volgens artikel 16.86 van deze wet moet in het beroepschrift worden aangegeven welke beroepsgronden tegen het besluit worden aangevoerd (lid 3, juncto artikel 6.5 eerste lid, onder d, van de Algemene wet bestuursrecht). Na de afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd (artikel 16.86, eerste lid, van de Omgevingswet). Het instellen van pro forma beroep is niet mogelijk.

Verzoek om voorlopige voorziening

Op grond van artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het beroep de werking van het goedkeuringsbesluit niet. Indien men van oordeel is dat het goedkeuringsbesluit geheel of gedeeltelijk moet worden geschorst, kan hiertoe een verzoek tot het treffen van voorlopige voorziening worden gericht aan de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Voorwaarde voor het vragen van een voorlopige voorziening is dat er sprake is van een spoedeisend belang. Voor het treffen van een voorlopige voorziening is eveneens griffierecht verschuldigd.